

MESTO BANSKÁ BYSTRICA

TLAČOVÁ SPRÁVA

Študenti z STU v Bratislave obhajovali semestrálne práce zamerané na Medený hámor v Banskej Bystrici

Banská Bystrica, 22. január 2026

Priestory Cikkerovej siene historickej Radnice na Námestí SNP 1 dnes hostili v poradí druhé Odborné fórum pre Medený hámor. Unikátne bolo tentokrát tým, že študenti - urbanisti, architekti a dizajnéri Fakulty architektúry a dizajnu STU v Bratislave obhajovali mimo univerzity pred pozvanými zástupcami z radov odbornej verejnosti svoje semestrálne práce zamerané na revitalizáciu areálu a širšieho okolia Medeného hámra. Všetky diela bude môcť verejnosť vidieť v rámci výstavy na prízemí banskobystrickej radnice od 23. do 29. januára 2026.

Medený hámor bol druhý najstarší veľkovýrobný podnik na území Slovenska, ktorý fungoval nepretržite 500 rokov (1496 – 1991) a ktorý sa mohol pochváliť nejednou inováciou a svetovými patentami. Niektoré objekty sa zachovali, z iných zostali len torzá. Mesto Banská Bystrica nadobudlo v roku 2021 objekty hiarty a dielne, ako aj prislúchajúce pozemky, do svojho vlastníctva a podniká kroky na ich záchranu. Cieľom samosprávy je do mestských objektov v budúcnosti presťahovať THURZO-FUGGER zážitkovú expozíciu.

„Cieľom mesta je postupne a citlivo obnovovať historický areál Medeného hámra. Vďaka dotácii vo výške 450 000 eur, ktorú sme vlani získali z Fondu na podporu cestovného ruchu, prejde rekonštrukciou strecha na objekte dielní, a zároveň vytvoríme zázemie pre návštevníkov a organizátorov podujatí. Okrem toho ma teší, že Medený hámor sa pravidelne dostáva aj na akademickú pôdu, pretože výstupy študentov môžu priniesť zaujímavé inšpirácie a nové pohľady na naše úsilie o kvalitnú revitalizáciu celého vzácneho areálu,“ hovorí primátor Ján Nosko.

V rámci letného semestra 2025 sa téme Medeného hámra venovali študenti Katedry dizajnu nábytku a interiéru Technickej univerzity vo Zvolene. Zameriavali sa na exteriér areálu a potenciál kvalitných verejných priestorov. Túto jedinečnú národnú kultúrnu pamiatku vlani navštívili aj zahraniční študenti z Fakulty architektúry a dizajnu STU v Bratislave, ktorí sa zamerali na objekty hiartov a dielní. Zadaním semestrálnej práce v zimnom semestri 2025/2026 bolo navrhnuť a vytvoriť atraktívny multifunkčný areál kultúrno-kreatívneho centra, ktorý bude môcť byť denne využívaný obyvateľmi Banskej Bystrice i návštevníkmi zo širokého okolia. Súčasťou zadania bolo aj riešenie širšieho urbanistického celku s prepojením verejných priestorov.

„Všetky diela, ktoré budú následne prezentované na výstave CUPRUM: Ruda v procese, boli vytvorené v rámci vertikálneho ateliéru Data[LAB] na Fakulte architektúry a dizajnu STU. Zámerom bolo preskúmať možnosti architektonickej a urbanistickej revitalizácie areálu a prepojiť návrhy s produktovým dizajnom rozšíreným o digitálnu vrstvu interakcie. Realizácia spravidla neprebíha súčasne, preto každý návrh a prvok výstavy by mal byť schopný

samostatne sprostredkovať časť príbehu Medeného hámra, ale zároveň fungovať ako súčasť celku,” dopĺňa doc. Ing. arch. Vladimír Hain.

„Zadanie bolo veľmi široké, volali sme to cuprum, ako meď. Každý mal svojím spôsobom zadefinovať, čo ten priestor je a potom sme si to podelili na ateliéry. Napríklad, urbanistický ateliér mal riešiť problém celej zóny, nielen objektu. V menšej architektonickej mierke sa niektorí študenti zamerali na obnovu hámra ako historickej pamiatky a jej náplne, ako do priestoru situovať galériu a podobne. Ďalšia téma bola otázka novostavieb,” objasňuje doc. Mgr. art. Martin Uhrík, PhD., vedúci vertikálneho ateliéru Data[LAB] na Fakulte architektúry a dizajnu STU.

Cieľom vertikálnych ateliérov je príprava študentov nielen na obhajoby vlastných ateliérových a záverečných prác, no najmä príprava na architektonickú prax a prezentácie projektov v multidisciplinárnej spolupráci pred samosprávou, investormi, odbornou či laickou verejnosťou.

„Druhé odborné fórum vnímam predovšetkým ako aktualizčný moment a príležitosť stretnúť sa ku Medenému hámru opäť v širšom odbornom kruhu. Študentské uvažovanie vie priniesť odvážne vízie bez zatažovania sa limitujúcimi faktormi. A práve to hámor teraz popri postupných záchranných krokoch, z ktorých sa nesmierne teším, potrebuje – popracovať na silnej spoločnej vízii pre areál ako celok, s ktorou sa čo najviac stotožnia všetci vlastníci, partneri, súvisiace inštitúcie a samozrejme verejnosť,” objasňuje Juraj Havlík, vedúci pracovnej skupiny k Medenému hámru.

Obhajoba semestrálnych prác mimo univerzity je unikátny koncept, ktorý vítajú aj mnohí študenti.

„Ako študenta architektúry ma zaujalo, že ide o historické územie, ktoré bolo do určitej miery urbanizované. Pre nás ako architektov je veľká výzva navrhovať do takéhoto prostredia zásahy a prestavby. Zameriavali sme sa hlavne na rekonštrukciu historických objektov a následne na transformáciu verejného priestoru v okolí kultúrnych pamiatok a celého Medeného hámra. Myslím, že v budúcnosti vie v tejto lokalite vzniknúť veľmi pekný priestor,” dopĺňa študent FAD STU Róbert Lipták.

Výstava všetkých diel bude otvorená pre verejnosť v Radnici v Banskej Bystrici denne od štvrtku 23.1. 2026 do štvrtku 29. 1.2026 a následne na FAD STU v Bratislave od 30.1.2026 do 20.2.2026.

V súvislosti s Medeným hámrom sa Banská Bystrica môže pochváliť ďalším unikátom. Po viac než 480 rokoch sa do mesta vracajú pôvodné medené polotovary vyrobené v Medenom hámri, ktoré boli súčasťou nákladu lode potopenej v 16. storočí v Severnom mori. Ide o jedinečné artefakty späť s našim mestom, ktoré sa stanú trvalou súčasťou THURZO – FUGGER zážitkovej expozície v Barbakáne. Slávnostná prezentácia artefaktov sa uskutoční 26. januára 2026 o 17.00 hod. v priestoroch expozície v Barbakáne.

-
- *Organizátorom II. Odborného fóra pre Medený hámor je Fakulta architektúry a dizajnu STU v Bratislave spolu s partnermi – mestom Banská Bystrica a Občianskym združením ZA! Medený hámor.*

- Kurátori výstavy, vedúci projektov a návrh expozície: doc. Mgr. art. Martin Uhrík, PhD. (ÚEEA – FAD STU), doc. Ing. arch. Vladimír Hain, PhD. (ÚKAIS – FAD STU), doc. Ing. arch. MArch. Roman Hajtmanek, PhD. (ÚEEA – FAD STU).
- Odborní asistenti: Ing. arch. Alexander Kupko, Ing. arch. Ondrej Virág, Ing. arch. Jakub Demčák.
- Študenti: Bc. Róbert Lipták, Bc. Jorik Veselko, Bc. Miroslav Tóth, Bc. Nikolas Fádlik, Bc. Natália Novoveská, Zuzana Vozárová, Dizajn: Bc. Laura Zolnianska, Bc. Matúš Majstrák, Bc. Stella Šimurková, Bc. Mária Gabániová Sára Vorčáková, Valerija Makarevich, Yullia Tkachenko
- Viac info:
https://www.fad.stuba.sk/va-datalab/zadania.html?page_id=7058

Mgr. Zdenka Marhefková, PhD.

hovorkyňa primátora

Mestský úrad Banská Bystrica

tel.: +421 48 433 01 06

mob.: +421 918 505 212

e-mail: zdenka.marhefkova@banskabystrica.sk

